

Annotatie Vijfhoek 6 april 2020Agendapunt 1 Voorstel herverzekering kredietverlening

- (nog) niet ontvangen.

Agendapunt 2 Witte vlekken analyse*Kern*

- In de notitie worden de witte vlekken en knelpunten in bestaande regelingen in beeld gebracht die op korte termijn relevant zijn. Hierbij wordt uitgegaan van een scenario waarin restricties niet te lang gelden (3 maanden) en de economie zich op korte termijn herstelt. Ook worden maatregelen genoemd die de knelpunten kunnen verhelpen. Hierbij wordt aangegeven dat deze maatregelen om een zorgvuldige weging vragen, niet alle maatregelen zijn even effectief (faillissementen en baanverlies zijn niet volledig te vermijden) en maatregelen kennen wel een budgettair beslag. Het gaat in de notitie om witte vlekken/knelpunten bij bedrijven en burgers.
- Aan de bedrijvenkant gaat het onder meer om bedrijven met hoge vaste kapitaalkosten, bijvoorbeeld hoge lasten voor de huisvesting. De liquiditeitsmaatregelen (GO en BMKB) kunnen hier tijdelijke verlichting bieden, maar er is een witte vlek wanneer er ook sprake is van een solvabiliteitsprobleem. **Een mogelijke maatregel om dit op te lossen is een compensatieregeling voor directe of indirecte coronaschade.** Voor burgers gaat het om zelfstandigen die niet in aanmerking komen voor de Tozo. Er wordt een aantal mogelijke maatregelen verkend.

De Vijfhoek wordt gevraagd of met deze inventarisatie alle relevante witte vlekken, knelpunten en maatregelen om deze op te lossen in kaart zijn gebracht.

Advies

- Je kunt aangeven dit een erg goede exercitie te vinden, maar wel benadrukken dat we ruimte moeten houden voor eventuele witte vlekken die zich gaandeweg kunnen aandienen.

Agendapunt 3 Analyse kader steunverzoeken sectoren en bedrijven*Kern*

- EZK en FIN hebben een afwegingskader opgesteld aan de hand waarvan het kabinet steunverzoeken uit het bedrijfsleven kan beoordelen. Dit kader is met SZW afgestemd. Het gaat hier om liquiditeitssteun voor individuele bedrijven in aanvulling op de al genomen maatregelen die dit kabinet genomen heeft om bedrijven te steunen.
- De Vijfhoek wordt gevraagd in te stemmen met de uitgangspunten van het afwegingskader en het kader zelf.
 - In de uitgangspunten en kader wordt aangegeven dat steun op bedrijfsniveau een measure of last resort is, de voorkeur wordt gegeven aan generieke maatregelen en maatregelen op sectorniveau.
 - Individuele steun kan gegeven worden in de vorm van een lening, garantstelling of kapitaalstorting. Hierbij wordt rekening gehouden met de grootte en ernst van problemen bij het bedrijf. De belangen worden afgewogen tegen de kosten en risico's voor de overheid.
 - Bedrijven komen in aanmerking voor individuele steun wanneer zonder overheidsinterventie sprake is van majeure negatieve externe effecten. In het kader wordt genoemd dat het hierbij gaat het om bedrijven die een cruciale positie in (onderzoeks)ecosystemen hebben, bedrijven die een omvangrijke bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen en/of beleidsdoelen leveren of bedrijven die belangrijk zijn voor de werkgelegenheid. Daarnaast gaat het om bedrijven die van belang zijn voor de economische veiligheid.

Discussiepunt

- Hoe verhoudt de kabinetsinzet om gezonde ondernemingen niet om te laten vallen zich tot het richten van steun op sectoren en ondernemingen die van strategisch, economisch of veiligheidsbelang zijn, en in (solvabiliteits)problemen komen?

Advies

- Het stuk ademt (terecht) uit dat steun op bedrijfsniveau een risicovolle aangelegenheid is. Hier is namelijk sprake van een grote mate van maatwerk en waar maatwerk is worden fouten gemaakt, ook door de overheid.
- Desgewenst kun je nog benoemen dat het niet ondenkbaar is dat er ook (deels) niet gecontracteerde zorgaanbieders zich zullen melden.

NB: dit laatste hangt ook samen met onze inzet om met name de BMKB, maar ook de GO-regeling verder open te stellen voor zorgaanbieders.

Agendapunt 4 Stand van zaken noodpakket

GO-regeling

- De GO-regeling wordt tijdelijk aangepast met een Corona-luik. Bij de BMKB (voor het kleinere bedrijfsleven) is dit luik reeds verwerkt in de regeling.
 - **[Doel verruiming GO-regeling]** Doel is de kredietverstrekking te vergemakkelijken in deze Coronaperiode, door het percentage waarvoor de staat garant staat te verhogen.
 - **[Relevantie zorg]** De meeste vormen van de zorg zijn op dit moment uitgesloten van zowel de BMKB als de GO-regeling. Dit is onwenselijk, immers heeft de zorgsector nu zelf geen solide overheidsgaranties meer en is deze sector inmiddels dus ook vergelijkbaar met andere vormen van ondernemerschap die wel toegang hebben tot deze regelingen.
 - **[Advies: kenbaar maken lopend proces]** Je kunt aangeven dat we (directie PZO) met EZK (directie O) in overleg is om de BMKB en GO-regeling ook verder open te stellen voor de zorg. Directie O heeft aangegeven hier wel voor open te staan, waarbij er in eerste instantie gekeken wordt naar verruiming van de BMKB-regeling (daar ligt overigens ook de grootste winst voor de zorg, de grotere partijen (zoals ziekenhuizen) weten we wel via de zorgverzekeraars te bereiken).
- NB:** PZO is ook in gesprek met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) die zich zorgen maken over de liquiditeitsproblematiek bij zorgaanbieders en het helpt ons (ook in dit gesprek) als wij dus kunnen aangeven dat ook zorgaanbieders een beroep op in elk geval BMKB kunnen doen.

TOGS

- Het MR-stuk van vrijdag (met de 3 modules) is meegestuurd, inclusief een lijst met door departementen aangedragen sectoren om toe te voegen.
 - **[Criteria TOGS]** Ik verwacht dat men nog even de criteria voor toelating aan de regeling zal memoreren en daarbij is de belangrijkste dat een onderneming door de kabinetsmaatregelen gedwongen is/wordt de activiteiten staken. Relevant om te weten is dat in de Kamerbrief over het noodpakket stond dat de regeling ook geldt voor "anderen die mogelijk in de problemen komen door de 1,5 meter eis". Dat kun je zien als een soort indirecte dwang, omdat deze maatregel het uitoefenen van tal van beroepen de facto zwaar bemoeilijkt dan wel onmogelijk maakt.
 - **[Lijstje VWS]** VWS heeft de lijst (die feitelijk behoort bij module 3 uit de MR-notitie) dit weekend nog wat uitgebreid en ook met enkelen van de vijfhoek per mail gedeeld.
 - **[Toelichting werkwijze]** Ter toelichting kun je aangeven dat afspraken met de zorginkopers (met name verzekeraars) voorliggend zijn aan eventuele andere steunmaatregelen (zoals deze). Dat betekent dat partijen eerst bij hun inkoper te rade moet gaan voor steun en voor veel zorgaanbieders zal het daar qua steun ook bij blijven. We voorzien dan ook dat slechts een deel van de ondernemers binnen de door ons aangedragen sectoren een beroep zal gaan doen op de TOGS-regeling, maar we kunnen op voorhand niet precies aangeven welk deel dit gaat zijn.
 - **[Voorkomen dubbel gebruik]** Om dubbel gebruik te voorkomen kan het helpen om in te bouwen en aan te kondigen dat RVO de KVK-nummers van zorgaanbieders die steun hebben aangevraagd delen met de zorginkoper. Effectiever is het waarschijnlijk om het RVO de bevoegdheid te geven om terug te vorderen bij onjuist/dubbel gebruik en deze bevoegdheid ook te communiceren. Dit kan vervolgens heel "light" worden ingevuld door het RVO door op basis van een steekproef bij enkele ondernemers die steun hebben ontvangen na te gaan of er bijvoorbeeld nog steun uit andere bronnen is verkregen. Bij de belastingdienst werkt deze methodiek ook goed en het doet er – zeker voor een eenmalige regeling – niet zo toe hoe groot de steekproef is. De afschrikkende werking is belangrijker.
- NB:** Je kunt hierbij nog noemen dat wij vanuit de sociale partners ook de waarschuwing ontvingen dat sommigen zullen trachten met verschillende KVK-nummers meerdere malen steun te ontvangen. Ook daarbij kan een aangekondigde steekproef mogelijk helpen.
- **[Advies: zet in op procesafpraak]** Probeer te voorkomen dat de discussie gaat over het nu ex ante inkorten van de lijst met toe te laten sectoren. De zoektocht naar comfort zit hem naar verwachting met name bij het voorkomen van dubbel gebruik. Je kunt op dat vlak voor de zorg een procesafpraak maken dat VWS samen met FIN/EZK wil verkennen wat er mogelijk is om dubbel gebruik te voorkomen, inclusief wat ZN daar mogelijk in kan betekenen.

Overig

- **[Voorkomen dubbel gebruik]** We hebben aan SZW vragen gesteld over hoe de regelingen van hen (NOW/Tozo) precies gaan werken en of er (met name bij Tozo) nog aanvullend e.e.a. nodig is om dubbel gebruik tegen te gaan. Hierbij kan het ook gaan om

gegevensuitwisseling tussen in dit geval gemeenten en zorginkopers. Feitelijk is dit een vergelijkbare discussie als bij de TOGS: hoe kunnen we dubbel gebruik voorkomen, zonder tempo te verliezen en administratieve lasten te ver op te drijven? Reactie van SZW verwacht ik begin deze week, maar het kan gememoreerd worden door Daniël.

Agendapunt 5 Deltaplan bouw

Kern

- Ook in de bouwsector hebben de contactbeperkende maatregelen forse gevolgen. Deze sector staat voor een grote maatschappelijke opgave om het woningtekort in te lopen, de gebouwde omgeving te verduurzamen en gebiedsontwikkeling van de grond te krijgen.
- De maatregelen in het voorliggende Deltaplan zijn erop gericht om te zorgen dat er 2020 en 2021 wordt doorgebouwd en dat investeringen, aanbestedingen en opdrachten niet worden uitgesteld. Maatregelen richten zich vooral op het stimuleren van de aanbodzijde.

Advies

- In de Vijfhoek ligt geen besispunt voor. Je kunt desgewenst vragen wanneer het voorstel verder uitgewerkt (inclusief een nadere inschatting van budgettaire beslag) voorligt.

Agendapunt 6 Specifieke regeling land- en tuinbouw

- (nog) niet ontvangen.

Agendapunt 7 1,5 meter samenleving

Kern

- De maatregelen die genomen zijn om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, zijn noodzakelijk, maar hebben ook veel andere effecten. Op de kwaliteit van leven in brede zin, op de economie, en via andere kanalen dan corona ook op onze gezondheid.
- Met het oog op deze brede maatschappelijke effecten, moet goed gekeken worden naar wat er binnen de medisch noodzakelijke maatregelen wel door kan gaan: de 1,5-metersamenleving.
- Het draaiende houden van bedrijven en openbare voorzieningen in den brede vergt een niet-binaire blik; het hoeft niet te zijn óf "open" óf "dicht". In de notitie wordt voorgesteld om branches en publieke sectoren uit te dagen om te werken aan protocollen waarmee een groot deel van de bedrijvigheid op een veilige manier weer opgestart kan worden.
- Daarnaast gaat voorliggende notitie in op de eerste overwegingen om te komen tot een exitstrategie: wat is een verstandige manier om de maatregelen af te schalen, op welk moment kunnen we daarmee beginnen, en in welke volgorde?

Advies

- Het stuk benadrukt de nadelige effecten van de medisch noodzakelijke maatregelen. Dat er grote nadelige effecten zijn is uiteraard waar. Deze analyse delen we dus. We zouden echter voorzichtig moeten zijn met een maatschappelijke kostenbatenanalyse. De baten van de maatregelen kunnen we immers niet vanuit de vijfhoek duiden. De kennis over de impact van het virus op de gezondheid moet gezocht worden bij de virologen die betrokken zijn bij de bestrijding ervan.
- Het is verstandig om binnen de grenzen die het RIVM aangeeft het maatschappelijk leven door te laten gaan. Protocollen om de RIVM-regels te vertalen naar werkafspraken kunnen daarbij helpen. De NZA gaat bijvoorbeeld voor de zorg helpen om het werk te hervatten. Hierbij zal ook gekeken worden wat er mogelijk is gezien de maatregelen.
- Een toets van het RIVM op protocollen kan helpen. Je zou kunnen aangeven dat een uitbreiding van de taken van het RIVM uiteraard niet ten kosten mag gaan van de werkzaamheden van het RIVM op het gebied van de bestrijding van corona. Dit moet dus even voorgelegd worden.
- Er wordt ook gevraagd of we akkoord zijn met het instellen van een interdepartementale werkgroep (bestaande uit medewerkers van betrokken ministeries) om sectorale protocollen op te laten stellen. Je zou kunnen vragen wat deze werkgroep precies gaat doen aangezien het keuren van protocollen door (beleids)medewerkers van de kerndepartementen niet zinnig lijkt.
- Het gedeeltelijk openen van de kinderopvang en scholen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de productiviteit in andere sectoren (thuiswerken gaat niet makkelijk met kinderen om je heen/ je kan kinderen niet alleen thuishouden als werk weer opstart). Er wordt nu onderzoek gedaan naar de bijdrage van kinderen bij de verspreiding van het virus.
- Je zou kunnen aangeven dat het verstandig is om het herstarten van kinderopvang en scholen te baseren op nieuwe feiten/onderzoek. Het RIVM is daar nu mee bezig. Zonder

- onderzoek dat bevestigt dat het veilig is, kan een herstart mislukken omdat leerkrachten en/of leerlingen thuisblijven.
- Je zou kunnen instemmen met de ontwikkeling van een afschalingsstrategie, maar benadrukken dat de vijfhoek daar slechts ten delen de kennis voor in huis heeft. De vijfhoek zou met een economische bril op een antwoord kunnen formuleren op de volgende vragen: (1) wat is de economische impact van verschillende manieren van afschalen en wat is daarbij vanuit een economische rationale de meest optimale strategie, (2) wat is een verstandige volgorde van afbouw van restricties.
 - De vijfhoek doet er verstandig aan om:
 - Te erkennen dat bovenstaande vragen niet alleen een economische rationale kennen. Daarom goed om kennis over de medisch kant op te halen bij het RIVM.
 - ook in te zien dat bepaalde kennis niet bij de a-directies in huis is en vragen zoals 'het moment dat gestart kan worden met afschaling' bij het OMT te laten.

Bijlagen

Bijlage 1 Thuiswerkdagen en thuiszitzdagen grensarbeiders

- De notitie ligt ter informatie voor en wordt mondeling toegelicht door FIN.
- Grensarbeiders die gedurende de coronaperiode thuiswerken of die niet kunnen werken en thuis moeten blijven kunnen op grond van belastingverdragen te maken krijgen met een verschuiving van het heffingsrecht over een (deel van hun) inkomen van werkstaat naar woonstaat.
- Met België loopt nog overleg. Met Duitsland is een oplossing gevonden voor grensarbeiders in loondienst. In een unilateraal beleidsbesluit zal worden besloten dat Nederland niet zal heffen over de Duitse netto socialezekerheidsuitkeringen die zijn verkregen door corona(maatregelen). Dit beleidsbesluit zal naar verwachting zien op de periode tot en met 31 december 2020.

Bijlage 2 BTW-vrijstelling

- Inhoudelijk conform de mondelinge contacten met Fin.
- 5% is volgens ons een mooie praktische invulling, zodat men niet meer hoeft te twijfelen over wat een "redelijke opslag" (zo staat het nu in het besluit) is.
- Beperking tot brutoloonkosten + 5% is idd goed voor de zorg: voorkomt dat uitzendbureaus hier een slaatje uit slaan (door het btw-voordeel in eigen zak te steken).